

Pipafigyist

2011. március • V. évfolyam, 3. szám

Közéleti Civil Hírmondó

Ára: 100 Ft

Utcai harcokba torkollott az Országzászló avatása Szolnokon

Nem tudni, hogy Kövér Lászlónak, a parlament elnökének, vagy Szalay Ferenc polgármester szavai, esetleg Damjanich egykori katonáinak emléke tüzelte fel jobban a magyar honvédeket, de alig egy óra alatt megfutamították a császári csapatokat.

A honvéd hagyományőrök szombaton immár 14. alkalommal játszották újra az 1849-es dicsőséges tavaszi hadjárat első nyertes ütközetét, a Szolnoki csatát. De nem csak a több mint másfél évszázaddal ezelőtti történetek emlékét idézték fel a megyeszékhelyen, hanem a közelebbi történelmünk, máig fájó emlékét, Trianont is. Ezúttal avatták el a Szolnokért Egyesület kezdeményezésére adakozásból felállított országzászlót.

Persze azért a hagyományokkal sem szakítottak a szolnoki csatát évről évre megrendező honvéd hagyományőrök. Ezúttal is első a főhajtás volt, a Szabadságharc emlékművénel, majd a Lengyel légió emléktáblájánál. Az utóbbinál a lengyel konzul, Anna Derbin is elhelyezte koszorúját. Ezt követően a hagyományőrök a nem rég felavatott Tisza Virág híd lábánál sorakoztak fel, hogy tisztelegjenek az Országzászló avatásánál.

„Ha egységesek vagyunk, akkor legyőzhetetlenek vagyunk” – fogalmazta meg az országzászló üzenetét Szol-

nok polgármestere. Szalay Ferenc emlékeztette rá, hogy 1934-ben a trianoni tragédia emlékére közadakozásból emeltetett a város Ereklés Országzászlót, melyet tíz évvel később a bevonuló oroszcsapatok döntöttek le. Az új országzászló nem a régi helyre, hanem a Tisza partra, iskolák közelébe került. Így az élő történelemórák helyszínül is szolgálhat, tudatosítva a fiatalokban, hogy minden tragédia ellenére erős nemzet a magyar.

Kövér László azt hangsúlyozta, hogy az országzászlót egy olyan korban állították, mely értett a szimbólumokból. Az országzászló azt jelképezte, hogy összetartozunk és nem felejtsük el a határon túli magyarokat. Később az országzászló porba hullott, és mindent megtettek évtizedeken át, hogy eltöröljék a magyar történelem szimbólumait. Az elődök példája azonban mindig erőt adott.

A házelnök szavait iziben igazolta is a 240 gyalogos és tüzér, valamint 40 lovas honvéd hagyományőr, akik hősi elődeikhez méltóan vitézül vetették magukat csatába. Pillanatok alatt igazi utcai harcok színtere lett a belváros. Lőporfüst lepett el mindent. Dörögtek az ágyúk, ropogtak a puskák. A magyar vitézek rohamait meg-megfékeztek a császári csapatok. Egy-egy sarkot visszavonulva újra ren-

dezték soraikat. A dragonyosokat még az egyik mellékutcából rájuk rontó lengyel légiósok sem tudták felmorzsolni. Minden lépésért meg kellett küzdeni a honvédeknek. A

városháza elé érve aztán a magyar csapatok vezére elérkezettnek látta az időt a döntő rohamra és kiadta a parancsot: „Szuronyt szegezz! Előre honvéd!” Damjanich vörös sipkásai és a lengyel légió pedig dacolva az ágyútűzzel is,

megfutamította a császári csapatokat – pont mint 1849 márciusában.

Maradandót alkotó civilek: a Szolnokért Emlékrem aranyfokozatával tüntették ki a Szalóki Istvánt, a Szolnokért Egyesület elnökéként ugyanis kezdeményezője volt a országzászló felállításának, és szervezője a közadakozásnak. A díj átadása kapcsán Szalay Ferenc polgármester örömtelinek nevezte, hogy **egyre erősebbek a civilszervezetek, és maradandót is tudnak alkotni.** Mindezzel az országzászlóra utalt, melynek talapzatát a honfoglalóktól ránk maradt szolnoki strázsa tarsolylemez illetve egy turulábrázolás díszíti.

Teleki József

Kedves Olvasóink!

Az előző lapszámban közzé tett régi tantestületi fényképen szereplők közül már sokakat beazonosítottak – néhány személy neve hiányzik még. Köszönjük az eddigi, és várjuk a további segítségüket.

Kohári Andrásné Marika néni, nyugalmazott tanítónő adta közre az alábbi képeket – köszönjük a fotográfiákat. Önök közül talán sokan találnak kedves ismerős arckokat.

Szerkesztőség

Lányegyleti tagok (1930): Középen: Hebrony Kálmán plébános, Danassy Mária tanítónő
Óvodai kép (1937): Ülő sor (balról jobbra): Csákány Veronika, Koncz Nóra, Kóvágó Margit. – 2. ülő sor: Lehota János, Kiss Aranka, Harangozó Hajnalka, Márkus Mária óvónő, Deák Irén, Tanczikó Mária, Kovács László – Az óvónő válla fölött: Kis P. Piroška, Csákány Margit. – Álló sor: Dugonics József, Pető István, Lajkó István, Farkas László, Harmath László, Koncz Kázmér

Jeles évfordulók

Március

195 éve született és 115 éve hunyt el Margó Tivadar (Pest 1816. március 5. – Pusztaszentlőrinc, 1896. szeptember 5.) szerb származású orvos, honvédorvos, zoológus, egyetemi tanár. 1834–1838 között a pesti egyetemen természet-, társadalom- és orvostudományokat tanult. 1834-ban bölcsészdoktori, 1840-ben orvosi oklevelet szerzett, majd tanulmányait Bécsben folytatta. Az 1848–49-es szabadságharcban honvédorvosként vett részt. 1851-ben szövettenből lett egyetemi. 1858-ban Bécsben az izomrostok élettanát tanulmányozta. 1860-tól a kolozsvári orvossebészeti tanintézet, 1862-től haláláig a pesti egyetemen az állattan és az összehasonlító bonctan tanára. Ő volt a magyarországi tudományos biológia egyik megalapozója, az állatok mikroszkópos anatómiájának első hazai művelője. Előadásaiban terjesztette a darwinizmus elméletét.

90 éve született Romhányi József (Nagytétény, 1921. március 8. – Budapest, 1983. május 7.) író, költő, műfordító. Eredetileg muzikusnak készült, a Székesfehérvári Felsőbb Zenei Iskolában tanult. 1951-től a Magyar Rádió dramaturgjaként, 1957-től az Állami Hangverseny- és Műsorigazgatóság művészeti vezetőjeként dolgozott, 1960–1962 között a Magyar Televízió szórakoztató rovatának művészeti vezetője volt. 1962-től haláláig a Rádió Zenei Főosztályának dramaturgja volt. Nevéhez fűződik számos magyar opera szövegkönyve (Báthory Zsigmond, Muzsikus Péter), operettlibrettók (Rossini: *Ory grófja*, Orff: *Az okos lány*) és musicalek (A.L. Webber: *Macskák*) fordítása. Sokak számára mégis inkább játékos állatversei (*Szamárfül*, 1983), és rajzfimzövegei (*Méza család*, *Mekk mester*, *Frédi és Béni*) ismerősek.

105 éve született Bánhidhi László (Szatmárnémeti, 1906. március 11. – Budapest, 1984. november 22.) magyar színművész. Teológiára járt, majd jelentkezett a Színművészeti Főiskolára, ahol 1928-ban végzett. Pályája során játszott Kassán, Ungváron, Munkácson, Miskolcon, és Budapesten (Magyar Színház, Belvárosi Színház, Vidám Színpad, Nemzeti Színház, Thália Színház). Színpadi szerepei mellett nagyszámú játékfilmben, tévéfilmben és rádiójátékban mutatta meg tehetségét. TV-s szerepei alapján talán a Tüskevár Matula bácsijaként maradt meg sokak emlékezetében.

100 éve született és 40 éve hunyt el Kiss Manyi (Kiss Margit) (Magyarlóna, 1911. március 12. – Budapest, 1971. március 24.) Kossuth-díjas és Jászai Mari-díjas színésznő. 1926-ban Kolozsvárott kezdte a színpályát, majd Miskolcon és Szegeden játszott. 1931-ben olasz artista férjével külföldi cirkuszokban lépett fel. 1934-ben átmenetileg Pesten szerepelt kisebb-nagyobb színházakban. A 30-as évek végén a Fővárosi Operettszínházban játszott. 1943–1953 között a Vígszínházban szerepelt. 1954-től 1971-ig, haláláig a Madách Színháznál volt szerződésben. 1936-tól számos filmben is szerepelt. Pályája kezdetén főként szubrett- és komika-szerepeket alakított. Fokozatosan bontakozott ki drámai tehetsége, erőteljes jellemábrázoló képessége.

110 éves született gróf Esterházy János (Nyitraújlak, 1901. március 14. – Mírov, Csehszlovákia, 1957. március 8.) Csehszlovákia legjelentősebb magyar mártír politikusa. Politikájában revizionista volt, támogatta a magyar kisebbség ügyét, de elvetette a nemzetiszocializmus eszméjét. Ő volt a szlovák parlament egyetlen képviselője, aki 1942. május 15-én a zsidóság kitelepítéséről szóló törvény ellen szavazott, sok üldözött külföldre szökésében is segített. Magyarország német megszállása ellen memorandumban tiltakozott. Pozsony felszabadítása után a szlovák hatóság letartóztatta, átadták a szovjet titkosszolgálatnak, ahol kohol vádak alapján 10 év kényszermunkára ítélték. Eközben a szlovák Nemzeti Bíróság 1947-ben halálra ítélte a fasizmussal való együttműködése miatt. A szovjetek 1949-ben kiadták a csehszlovák hatóságoknak. Elnöki kegyelemben részesült és életfogytiglant kapott, majd később 25 évre csökkentették büntetését. Börtönben hunyt el, földi maradványai egy prágai tömegsírban nyugszanak, szlovákiai rehabilitációja mindmáig nem történt meg.

100 éve született Horn Artúr (Kairó, 1911. március 24. – Budapest, 2003. november 24.) Állami Díjas magyar mezőgazdasági mérnök, egyetemi tanár. Apja, Horn Albert, svéd nemesi származású gazdasági szakértő, anyja Beöthy Kata, Beöthy Zsolt irodalomtörténész leánya. A szülők kairói tartózkodásuk után először Svájcba, majd Ausztriába, végül 1922-ben Magyarországra költöztek. Horn 1934-ben végzett a budapesti M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Karán, egy évre rá doktorált. Nevéhez fűződik a populációgenetikai szemlélet bevezetése a magyar állattenyésztésbe és a specializált szarvasmarhatípusok (tejelő magyar tarka, tejelő magyar barna, hungarofriz) kialakítása. Nemzetközi hírű tudós akadémikus volt, de elsősorban mindig tanárnak vallotta magát.

(Forrás: Neumann-ház – Jeles napok, MTA KFKI – HISTÓRIA, Új Könyvpiac – Évfordulók)

A tisztességes sajtópolémia alapszabálya:

„Audiatur et altera pars!” – „Hallgattassék meg a másik fél is!”

A cikkben szereplő adatok valóságtartalmaért a cikk írója felelős. (Szerkesztőség)

„Mi az egység? Ha mindannyian egyet akarunk. Ha mindannyian másképp is akarjuk azt az egyet, már akkor is egység az. A különböző felfogás vitát virágoztat, s a vita felismerések és tisztázások gyümölcsét érleli. Csak jóindulat kell hozzá és megértés egymás irányában. Tudni és megérteni azt, hogy az is jót akar, aki másképp akarja a jót, mint én.” (Wass Albert)

Liszt Ferenc (1811–1886) emlékév – 2011

Hogy hány város vallja magáénak Liszt Ferencet, egy szóval felelhetünk: sok! Talán csak Homeroszért vetélkedtek ennyien egykoron. A németek németnek, az osztrákok osztráknak vélik, versengnek érte még mások is, jóllehet maga Liszt magyarnak tartotta magát, magyar útlevelet használt, gyermekei is magyar állampolgárok voltak. De mindegy a versengés, a vita, ilyen zseniális tehetség természetesen sokaké: Liszt mindenkié.

Szerencse csillagzat kísérte életét kezdetől fogva. Édesapja, az Esterházy hercegek birtokán dolgozó Liszt Ádám mindent megragadott, hogy fia tehetségét kibontakoztathassa. Megrázó emléke ennek fia tanulmányi támogatásáért folyamodó számos kérvénye, a megalázó elutasításoktól sem visszariadó áldozatos apai törekvés: bármi áron is, de gyermeke pályájának mindent megadani! Erős lelkiülettel irányította a néha meg-megtántorodó kamaszt: «Tè a zenéé vagy!»

Mindössze tizenhatéves Liszt, mikor apját elveszítette, de ekkor már kész a teljeségét átfogó szüntelen sikerre.

Mert sikeres volt, mint zeneszerző, műveit a világ minden most is táján naponta játsszák, sikeres mint zongoraművész, hisz máig ő a legnagyobb zongorista, karmesterként a legjobbnak tartotta kora, osztatlan sikert aratott a közönség körében is. Tünelmes világfi, a nők bálványa, szalonok kedvence, nagy szerelmek és híres kalandok kísérik végig életútját. Lelkiében is elérte, amit akart: belépett az egyházi rendbe. Testben, lélekben, tehetségben ragyogó egyéniség, nagyformátumú, öntörvényű ember, de a zseninek ez is lehet.

Pályája kezdetén olyan tanárok egyengeték tanulmányait, mint Czerny és Salieri. Barátai voltak a kor zenész-nagyjai, Chopin, Berlioz és Wagner. Majd minden euró-

pai városban koncertezett, Genfben a konzervatórium tiszteletbeli tanára, Budapesten a Zeneakadémia professzora és elnöke, Weimarban udvari karmester, de Pétervártól Salzburgig, Bécsből Rómaig nincs európai város talán, ahol ne vezényelt vagy koncertezett volna. Elképzelni is nehéz, hogy az akkori viszonyok között hogyan tudott ennyi helyre eljutni – bár, mint mondják, csodálatos utazókocsija volt, zongorával, teljes kényelemmel felszerelve –, ez a korabeli útviszonyokat tekintve mégsem lehetett egyszerű.

Elfogultan keresgélem a szavakat, bátorság kell ahhoz, hogy Lisztről bármit is merészeljen írni valaki, hisz munkássága egyedülállóan gazdag, ezernél is több művet alkotott – főleg zongorára komponált –, egyházi kórusművek, szimfónikus költemények színes gazdagságát hagyta örökül nekünk. Ő az első művész, aki önálló, egész estét betöltő zongorakoncerteket tartott. Csak magyar témájú műveit említve is gazdag a műfaji paletta, a Szent Erzsébet legendája oratórium, a Hungaria című alkotás szimfónikus költemény, és ott a Koronázási mise, nem beszélve a mindenki számára ismert Magyar rapszodiákról.

Liszt születésének kétszázadik évfordulójára méltóképpen készül Magyarország és a világ. A legjelesebb magyar zongoraművészek, zenészek koncertjeikkel hirdetik egész évben szerte a világban, hogy büszké a Liszt-hagyatékra. Miskolcon az operafesztiválon bemutatják majd az egyetlen Liszt operát, a Don Sanche-t, de Liszt koncertek, versenyek töltik be Európát, Svájcot is. Érdemes odafigyelni, hisz itt közvetlen közelünkben is nevezetes Liszt-koncerteknek örülhetünk az emlékévben, Genfben, Verbier-ben, Friburgban és Gruyère-ben egyaránt.

A legszebb az lesz azonban, hogy Liszt születésnapján, 2011. október 22-én Liszt Világnap lesz (World Liszt Day). Budapesten, Párizsban, Bayreuth-ban és Földünk sok más pontján felhangzik majd e napon ugyanaz a Liszt mű, a Krisztus oratóriuma.

Ennél méltóbban aligha tiszteleghet Liszt emléke előtt a világ.

Czellár Judit

Genfi Magyar Egyesület,

Genfi Magyar Értesítőjének szerkesztője

LEADER: a vidéki Európa motorja

Az európai vidékfejlesztés motorjának számító LEADER eddigi eredményeiről és jövőbeni szerepéről tanácskoztak Brüsszelben. A nemzetközi konferencián részt vevő új és régi EU tagországok 290 LEADER Helyi Akciócsoportja (HACS) között húsz magyar is képviseltette magát. Arról értekeztek, milyen programok valósuljanak meg a következő költségvetési ciklusban.

A plenáris ülést **Dacian Cioloș**, az Európai Bizottság mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős biztosa szerint a 2014–2020-ig tartó költségvetési időszakban a jelenlegi program tapasztalataira építkezve kell **kiemelt szerepet** szánni a **vidékfejlesztésre**.

„A LEADER program beindulásakor még nem mutathatók ki rögtön eredmények, ez ugyanis nem finanszírozási program, hanem fejlesztési módszer” – mondta **Petri Rinne**, az Európai LEADER Szövetség (ELARD) finn elnöke. Petri Rinne szerint csak akkor lesz sikeres a program, ha valóban alulról indul a **kezdemenyezés**, hiszen a különböző régiókban

eltérő problémákkal szembesülnek a vidékfejlesztési szakemberek. „A LEADER nem a pénzről szól, hanem a helyiek aktivizálásáról” – hangsúlyozta **Petri Rinne**. Kiemelte továbbá, hogy szükség van a projektek folyamatos nyomon követésére, valamint a helyi média és a politikusok bevonására, de arra is, hogy probléma esetén az irányító hatóság ne tétovázzon, hanem avatkozzon be. A fejlesztés sikere Európában az aktív szereplők felkutatásában, a program iránti érdeklődés fenntartásában múlik.

A LEADER már a negyedik tervezési ciklusát éli. Napjainkban a LEADER szemlélet a nemzeti és uniós vidékfejlesztési támogatási rendszerekbe integráltan van jelen. Izgalmas előadások hangzottak el a **fiatalok megszólításának** és a **helyi közösségek bevonásának** fontosságáról. Hogyan lehet fenntartani az érdeklődést a LEADER iránt? Ennek egyik kulcsa az előadók szerint az **innovatív, kísérleti projektek támogatása** lehet.

Forrás: mnvh.eu

A korábbi hadügyminisztert is megverték Szolnokon

A szabadságharc története is bővelkedett különös emberi sorsokban. A tavaszi hadjárat első győztes katonai eseményének néhány különös vonásáról nyilatkozott dr. Bagi Gábor kandidátus, a szolnoki Damjanich János Múzeum történésze, a téma kutatója.

– Szolnok történetében 1848/49-nek különleges szerepe van. Jelenlegi ismereteink szerint a mai lakosság elődei csak valamikor a török kiűzése, vagy inkább a Rákóczi szabadságharc után telepedtek meg itt. Ennek tudható be, hogy 1848 előttről nem maradt számottevő emlék, itt igazi helyi hősokeket, helytörténetet csak a forradalom és szabadságharc időszaka teremtett. A második szolnoki ütközet 1849. március 5-én ráadásul a magyar csapatoknak a tiszai főhadiszíntéren aratott addigi legnagyobb győzelmét eredményezte, ami miatt számos történet, legenda kapcsolódik hozzá.

– **A szolnoki csata magyar hőseiről elég sokat tudunk. Az ellenfél soraiban voltak-e valami okból különösen érdekes személyiségek?**

– Természetesen! Mindkét oldalon számtalan példáját lehetett látni az egyéni hősiességnek, például a két szolnoki csatát követően a császári katonák, tisztek és közlegények közül is soknak ismerték el a teljesítményét kitüntetésekkel. Sok esetben ezt a másik oldal is tisztelte, mivel az 1848/49-es háborút olyan birodalmi polgárháborúnak tekintették, ahol jórészt egyazon hadsereg katonái kerültek egymással szembe. Több itt harcolt és magyar fogságba esett tiszt ért el később táborno ki rangot (például a fél szemét Szolnokon elvesztő Regelsberg von Thurnberg dragonos alezredes, vagy Eduard Ghilain von Hemyze utászcsohad), de még furcsább, hogy Szolnokon a császári oldalon harcolt egy volt magyar, és egy leendő osztrák, pontosabban közös hadügyminiszter is.

– **Magyar hadügyminiszter az osztrák oldalon?**

– Igen. A mindkét szolnoki ütközetben részt vett Franz Freiherr von Ottinger vezérőrnagy Batthyány Lajos miniszterelnök megbízásából Mészáros Lázár távollétében

1848 tavaszán átmenetileg a magyar hadügyminisztériumot vezette. Am „öreg császári tisztként” augusztus végén nyugdíjazását kérte, s októberben Jellasic horvát bánhoz csatlakozott.

Ezt sokan nem bocsátották meg neki, így Kossuth is ezt követően a nevéhez követelesen odaillesztette az „áruló” jelzőt. Az ekkor 55 éves, alárendeltjei körében igen népszerű, magyarul kiválóan beszélő, sokak által egyenesen magyarnak tartott Ottinger a forradalomig szinte végig magyar huszárezredekben szolgált, és 1846. július 10-én kapta meg a vezérőrnagy rangot. A háború első felében a tábornok talán a legügyesebb császári lovasparancsnok volt, így 1849 tavaszán altábornagy lett, majd a katonai Mária Terézia Renddel 1851-ben bárói címet kapott. 1850-ben még Johann Strauss is lovassági indulót komponált a tiszteletére Ottinger Rittermarsch címmel. A Szolnokon is nagy szerepet játszó Ottinger-féle dandár többször kitüntette magát, sőt ütközeteket döntött el, emiatt magyar oldalról „mészáros” dandárnak is nevezték őket.

– **Ki volt a másik, a későbbi hadügyminiszter?**

– Szép hosszú neve volt, Arthur Maximilian Adrian Graf von Byland, Baron zu Rheydtnek hívták. Flamand eredetű arisztokrata családból származott és tüzér főhadnagyként a jól képzett, cseh-morva legénységből álló 1. számú lovasüteg parancsnokaként vett részt a mindkét szolnoki ütközetben. Amíg azonban az első szereplése nem volt jelentős, a második már emlékeztetésre sikeredett a számára. A magyarok ugyanis a Malomzugban jórészt megsemmisítették a császári dandárt fedező üteget, és azt ki is kellett vonni a későbbi harcokból újjászervezés végett.

Byland alól még a lovát is kilőtték Szolnokon, és talán meg is sebesült. Ezt követően vezérkari szolgálatra osztották be, végigharcolta az 1859-es itáliai hadjáratot, és a továbbiakban szépen ívelt felfelé a Szol-

noknál csaknem megszakadt katonai pályája. Tehetséges ember, és jó katona volt, később a tüzérként elérhető legmagasabb katonai rangot, a tábornagyit is megkapta, vele számos rendkívül magas kitüntetést, míg végül 1876-tól tizenkét éven át a Monarchia közös hadügyminisztereként jutott el karrierje csúcsára.

– **Érdekes lehetett, amikor a kiegyezés és a honvédség újjászületése után kollektív kapcsolatba került azokkal, akik miatt Szolnokon kis híján otthagya a fogát.**

– Furcsa helyzeteket produkált 1848/49. A szerb Damjanich Szolnokon szerb-horvát határőr-alakulatokat is szétvert, köztük saját egykori ezrede egyik zászlóalját. A Lengyel Légiónak dicsőítései lengyel-ukrán dragonosokkal ütköztek meg, a cseh-morva császári sorgyalogságra pedig jórészt Damjanich cseh és morva tisztek által vezényelt tüzei vezényelték ágyútüzet.

A Szolnokon megvert Karger dandár ötezer katonája is jórészt szerb-horvát és cseh volt, német ajkú alakulatként alig másfél századnyi utász említhető. Byland is hadügyminiszterként Magyarországon több hadgyakorlatot vezényelt, amikor az „elengedhetetlen” örököt Mária János altábornagy, 48-as honvéd ezredes vezette. (www.szoljon.hu)

Szathmáry István

Gondolatok a megújuló közoktatásról

(a nemzeti ünnep után)

Várható-e változás a közoktatás hazafias nevelést érintő elemeiben?

Szükség van megújulásra, de ez nem egyszerűen oktatásirányítási feladat. – válaszolja Hoffmann Rózsa, oktatásért felelős államtitkár. A megújulást lehet segíteni, alkalmat teremteni, mint amilyen a nemzeti összetartozás napja lett június 4-ei iskolai ünnepé válásával. Ugyanakkor minden pedagóguson, szülőn és diákon is múlik, hogy a nemzeti ünnepek tartalommal töltsenek meg, hogy ne pusztán formalitás legyen az iskolai ünnep, hanem sikerüljön élő kapcsolatot teremteni a múlt eseményei és a jelen között. Nagyon fontos e folyamatban a példamutatás. Az eltelt évtizedek történelme nem kedvezett a nemzeti értékek megjelenítésének a tananyagban. Például a történelem oktatása a kalandozások kapcsán máig a vereségeinket sorolja fel s arról alig hallunk, hogy miként lehetett lóháton, folyamatos harcok között eljutni az óceánig. Szükség van a tárgyilagos, többoldali megközelítésre. (Részlet a „Petőfi és a katedra” írásból – Dippold Pál)

Az 1% felajánlásáról

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság

Köszönjük, hogy az elmúlt évben személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával (55.231 Ft) támogatták szervezetünk céljait, munkáját! Az Önök támogatása hozzájárult ahhoz, hogy továbbra is megjelenethetjük a **civil újságot, Pipafüst** címmel. Második kiadásként megjelentettük a **Zarándokúton a Jászságban** c. könyvet, amelyet ismét sokan kezükbe vehettek, **fotókiállítás** mutattunk be a helyi Fotóműhely tagjainak képeiből. Többen csatlakoztak a szakmai programjainkhoz, résztvevői voltak a népfőiskolai rendezvényeknek – pl. nemzetközi kapcsolatok, Erzsébet napi programok, Adventi Kávéház.

Célunk továbbra is – az előző évekhez hasonlóan – segíteni a helyi közösség szerveződését, információkhoz való hozzáférés lehetőségének bővítését, a Civil Fórum működését és a népfőiskolai tevékenységet.

Kérjük Önöket,

- ha programjaink, képzéseink segítették szakmai, emberi fejlődését;
- ha Ön vagy ismerőse emberi támogatást,
- ha szervezete, csoportja, vállalkozása szakmai segítséget kapott tőlünk;
- ha kiadványainkat, publikációinkat hasznosnak találja;
- vagy egyszerűen egyetért a közösségi céljainkkal;

hogy továbbra is támogassák személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával Társaságunkat!

A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság adószáma: 18822197-1-16

Köszönjük a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság nevében:
A Társaság elnöksége

Kötelesség a Wass Albert felolvasóest

Február 18-án 18 órakor kezdetét vette a Wass Albert felolvasóest a **kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtárban**. A résztvevők arra vállalkoztak, hogy 25 órán keresztül, azaz február 19-én 19 óráig adnak elő részleteket erdélyi írók, költők műveiből. A kezdeményezéshez határon túli települések is csatlakoztak.

A felolvasóesten **Kállainé Vereb Mária**, a könyvtár igazgatója köszöntötte a résztvevőket, majd **Kiskunfélegyháza polgármestere** mondott beszédet. **Kapus Krisztián** a magyarságtudat fontosságát hangsúlyozta, megemlítve, hogy ezért is díszítik négy méteres zászlók a Városházát. Emlékeztetett arra, hogy december 24-én a város intézményvezetőinek és a polgármesteri hivatal irodavezetőinek is átadott egy-egy nemzeti színű lobogót.

Nem lehetőség, hanem kötelesség megtartani a felolvasóestet – fogalmazott **Gulyás László** vándormuzsikusként, a rendezvény szervezője. Véleménye szerint tartoznak ennyivel Wass Albertnek, aki munkásságával erősítette a magyarságot. Az est keretében Kiskunfélegyháza díszpolgára, **Juhász István** is megemlékezett az író életéről. A kezdeményezéshez más városok is csatlakoztak,

például Debrecen, Hódmezővásárhely, Szolnok, Miskolc és Győr. A szervezők az író mellőzött helyzetének tarthatatlanságára hívták fel a figyelmet, bízva a társadalmi szerveződéssel, mellyel elérhetik, hogy az irodalom könyvekben végre Wass Alberttől is tanulhassanak a gyerekek.

A résztvevők 25 órán keresztül, tehát február 19-én 19 óráig olvasták fel Wass Albert műveit, de **Tamási Áron**, **Sütő András** és **Nyíró József** alkotásaiból is idéztek. A kiskunfélegyházi rendezvény abból a szempontból eltér más városok estjeitől, hogy itt **Móra Ferenc** és **Petőfi Sándor** életműve előtt is tisztelegnek.

Forrás: Kiskunság Online

„Hintsük a hazafiságnak aranymagvait szünet és kifáradás nélkül ott, ahol lehet; úgy, amint lehet, s akkor, amikor lehet; amint az idő, hely és körülmények engedik: bár vetésünknek aranytermését arathatni talán csak késő unokáinknak engedessék is.”

Kisfaludy Sándor (1831. március 15.)

Európai Unió Régiók Bizottságának ülése

Megkezdődött az Európai Unió Régiók Bizottsága Európai Néppárti tagjainak és a Régiók Bizottságának tanácskozása a gödöllői királyi kastélyban március 3-án délelőtt. Az ülés témája: „2011 az önkéntesség éve Európában” – Városok és Régiók szerepe a társadalmi kohézió előmozdításában a sport és a társadalmi aktivitás területén.

A rendezvényt elsőként Michael Schneider, a régiók bizottságának elnöke, dr. Gémesi György, Gödöllő polgármestere, majd videó üzenetben Viviane Reding biztos asszony köszöntötte.

Gémesi György elsőként polgármesterként, majd a Nemzeti Sportszövetség elnö-

keként köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, akiknek néhány szóban bemutatta a kastélyt, majd Gödöllőt. Mint mondta, a város az elmúlt években hazánk egyik legdinamikusabban fejlődő kisvárosa lett, ahol az ország gazdasági nehézségei ellenére, a korszerű, csúcstechnológiát felvonultató iparnak köszönhetően a munkanélküliség hat százalék alá maradt.

A város sportkoncepciójának eredményeként kiemelt helyet kap a sport. Az önkormányzat célja nem elsősorban a versenysport, hanem a mindenki által elérhető sportolási lehetőségek megteremtése.

A Nemzeti Sportszövetség elnökeként Gémesi György úgy fogalmazott: Nem lehet eléggé hangsúlyozni a sport szerepét a társadalomban. Kiemelten fontosnak nevezte ezt a diákok, az iskolások körében. Kijelentette, a kormány szándékával összhangban 2011 őszétől Gödöllőn az oktatási intézményekben, felmenő rendszerben bevezetik a mindennapos, rendszeres testmozgást.

A tanácskozási videó üzenetben üdvözölte Viviane Reding európai alapjogi biztos, aki fontosnak nevezte, hogy az ülés témájául az önkéntesség évet választották. Mint mondta, az önkéntesség Európában egyre nagyobb teret nyer, s Magyarországon is folyamatosan nő az ebbe bekapcsolódók száma, ami különösen fontos egy olyan országban, ahol sokáig az ilyen mozgalmakat gyanúsíték tekintették. A biztos asszony ezen belül példaértékűnek nevezte azt az összefogást, ami a Kolontári katasztrófa után volt tapasztalható. Kifejtette, az önkénteseknek rendkívül fontos szerep jut, ezek közül is kiemelte a környezetvédelem, a kultúra, az oktatás és a sport területét. Fontos feladatnak nevezte az önkéntes munka elismertetését, és üdvözölte azt az elkötelezettséget, hogy a helyi önkormányzatok, az állami szektor és a magán-szféra kapcsolatát erősítsék.

Soltész Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szociális, család- és ifjúsági ügyért felelős államtitkára nyitó előadásában a társadalmi szolidaritás megvalósítása eszközének nevezte az önkéntességet. Bevezetőjében Calcuttai Teréz anya gondolatát idézte, aki szerint ha az adakozók a szívüket adják az adományukhoz, akkor sok minden más is megnyílik a rászorulóknak javára. Másodikként Bójte Csabát említette, aki önkéntesek százaival nevel fel magyar,

cigány és román árvákat. Ő azt vallja, hogy a szociális gondok és a nyomor felszámolására egyetlen állam, egyház és civil szervezet sem képes, ha nem állítjuk meg az elidegenedés folyamatát a társadalomban.

Az önkéntességhez több út vezethet. Az egyik lehet a felismerés, hogy a pénz, a hírnév, a gazdagság kevés – kiüresedett

élet is állhat mögötte. Akik ezzel találkoznak, menedzserektől művészekig, önkéntes munkába kezdenek. Európa jövője, gazdasága szempontjából az önkéntesség támogatása, a fiatalok erre történő biztatása az egyik legfontosabb feladat. Soltész Miklós kitért a médiatörvény ügyére is, megköszönve a jelenlévőknek, hogy kiálltak a magyar kormányzat mellett. Azt mondta, hogy a jogszabály értékekről szól, arról, hogy mit közvetítsen a média.

Uherezky Ágnes 150 civil szervezetet és az Önkéntesség Európai Événél Szövetségét képviseli Brüsszelben. A több mint száz szakértővel működő szövetség céljai közé tartozik a civil szervezetek koordinálása, az érdekeltek mobilizálása, ösztönzése és elismerése.

Kiemelte, hogy az önkéntes munka az EU minden szakpolitikájához kapcsolható. Aki pedig önkéntes munkát végez, az új kompetenciákat szerez, javítja saját foglalkoztatási lehetőségeit.

A sport, a szociális kohézió és az önkéntesség egy síkon mozog. Ezzel a gondolattal kezdte beszédét Czene Attila sportért felelős államtitkár. Csak a versenysportról szól a sport? – tette fel a kérdést a politikus, aki kiemelte, a kézzelfogható eredmények mellett a sportnak meghatározó szerepe van a nemzet értékrendjének, erkölcsének alakításában, mivel oktat, nevel és erősebbé tesz nem csak fizikai, hanem erkölcsi értelemben is.

Czene Attila ezen belül meghatározó pilléreknek nevezte a diáksportot, valamint az élsportolók és a szenior sportolók szerepét. Az államtitkár kiemelte az önkéntesség szerepét a fogyatékkal élők sportja terén, ami a társadalmi beilleszkedés szempontjából, valamint az esélyegyenlőség miatt elengedhetetlen.

Malcolm Mifsud, a máltai nemzeti küldöttség tagja az önkéntes munka gazdasági értékéről szólt. Európában több mint százmillió ember végez egymást segítő munkát. Egy 41 országra kiterjedő vizsgálat szerint az önkéntesek évente 400 milliárd dollárral járulnak hozzá a világgazdaság érték előállító folyamatához. Ha az önkéntesek önálló országot alkotnának, államuk lenne a 9. legnépesebb a földön. Munkájuk iránt a politikusok, így a Régiók Bizottsága érdeklődése is fokozódik.

Forrás: eu2011.hu

Figyelni kell a helyiekre!

Dr. Ángyán József, a Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára szerint a város és vidék közötti kapcsolat elszakadt – ennek következményeként a helyi gazdaságok nagy része vagy tönkrement, vagy a túlélésért küzd. A vidék gerincét képező mezőgazdaság sem működik hatékonyan, hiszen a földterületek közel felén profitorientált vállalatok tevékenykednek. Az ilyen földek eltartó-képessége rendkívül alacsony; körülbelül negyedakkora, mint a családi kézben lévő gazdaságok esetében. Ezeket a vállalatokat korlátozni kell, földterületeiket pedig visszaadni az embereknek.

A professzor **élhető tájat megtestesítő mezőgazdaságot** szeretne, amely alkalmas a regenerációra, és nem mellesteg turisztikailag is vonzó. Az államtitkár hangsúlyozta az **összefogás** fontosságát, illetve a helyi gazdaság és társadalom megerősítését. Szorgalmazni kell a helyi iskolák védelmét, amelynek köszönhetően hamarosan 500 kistelepülésen hozhatnák létre állami iskolát. További fon-

tos pontja a stratégiának a **helyi piacok létrehozása és megerősítése**, valamint a **helyi termék védelme** a külföldivel szemben. Fejleszteni kell az infrastruktúrát és intézményrendszert is, továbbá a hivataloknak szerinte „felhasználóbarát” kell válniuk.

Dr. Ángyán József a Széchenyi Terv által nyújtott lehetőségek kiszélesedését ígérte, amelyben több vidékfejlesztéssel kapcsolatos program is szerepel majd. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program is változik: eddig olyan követelményeket és kritériumokat tartalmazott, amelyeknek egy kisvállalkozás képtelen volt megfelelni. Ezeket olyan mértékben kell változtatni, hogy a támogatást kisebb egységek is elnyerhessék, például családi gazdaságok mezőgazdasági beruházásra, tanyafejlesztésre stb. A rendelkezésre álló forrás mértéke 700 milliárd forint.

Forrás:
Duna-Tisza-Közi
Falugondnoki Hírlevél

Bevonná a döntéshozatalba a fiatalokat az elnökség

A fiataloknak a döntéshozatalba történő bevonása és a foglalkoztatási helyzetük javítása állt a magyar elnökség legfontosabb ifjúságpolitikai rendezvényének középpontjában. A 2011. március 2-án, Gödöllőn tartott konferencián az európai fiatalok az ifjúsági ügyekért felelős minisztériumi főigazgatókkal és az Európai Bizottság képviselőivel tanácskoztak.

„A fiataloknak számos olyan javaslatuk van, amelyekre oda kell figyelni” – mondta Soltész Miklós a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szociális, család- és ifjúsági ügyekért felelős államtitkára az EU Ifjúsági Konferencia és Főigazgatói Értekezlet megnyitóján. „A feladatunk a fiatalok bevonása a döntéshozatali folyamatokba” – emelte ki a magyar elnökség szakpolitikai prioritását Soltész Miklós. A spanyol-belga-magyar elnökségi trió 18 hónapos időszakában a fiatalok foglalkoztatottsági helyzetének javítását tűzte ki célul. Ennek elérése érdekében Spanyolország elsősorban a hátrányos helyzetű fiatalokkal, a belga elnökség pedig az ifjúsági munkának a társadalom szegényebb rétegeiben betöltött szerepével foglalkozott.

Soltész Miklós elmondta: Magyarország a fiatalok társadalmi, közéleti részvételének segítségével, valamint az önkéntesség támogatásával kívánja előmozdítani a trió céljainak elérését. Ez különösen aktuális ebben az évben, hiszen 2011-et az önkéntesség európai évévé nyilvánította az Európai Unió, tette hozzá.

Szociális biztonság és családi élet

Soltész aláhúzta, hogy a fiatalok számára **szociális biztonságot kell teremteni, és összeegyeztethetővé kell tenni a munkát és a családi életet.** Az államtitkár külön méltatta az Európai Bizottság kezdeményezéseit. Soltész példaként idézte a Fiatalok Mozgásban (Youth on the Move) nevű programot, amely széles körű külföldi tanulási és munkalehetőségeket tesz elérhetővé a fiatalok számára.

Jan Truszczyński, az Európai Bizottság oktatási, kulturális, sport- és ifjúsági ügyekért felelős főigazgatója üdvözölte az elnökség céljait, és úgy vélte: **„minden fia-**

talt el kell érni, nem csupán a kedvező helyzetben lévőket”. A Bizottság képviselője kiemelten fontosnak nevezte az Erasmus-programot, amely „fiatalok száz-ezreinek adja meg a lehetőséget, hogy Európa más országaiban tanuljanak”. Truszczyński lándzsát tört az oktatásban meg nem szerezhető, nem tanulható készségek („soft skills”) fejlesztésének ösztönzése mellett is. Szerinte munkapiaci helyzetük javítása érdekében ezekre is igen nagy szükségük van a fiataloknak.

A konferencián – amelyre az EU-Kína Ifjúsági Év 2011 nevű rendezvénysorozat részeként az ázsiai állam delegációja is el látogatott – Peter Matjasic, az Európai Ifjúsági Fórum elnöke bemutatta a fiatalok és a döntéshozók közötti párbeszéd eddigi eredményeit, és hangsúlyozta: tovább kell folytatni a munkát.

A konferencia fő célja, hogy záródokumentumot készítsen a fiatalok foglalkoztatásáról. Ezt még a magyar elnökség időszakában a hátrányos helyzetű fiatalokkal, a belga elnökség pedig az ifjúsági munkának a társadalom szegényebb rétegeiben betöltött szerepével foglalkozott.

www.eu2011.hu

Pipafüst

Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:
Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság
Felelős kiadó: Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:
5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor u. 1.
Fax: (57) 422-527 • E-mail: info@bedekovich.hu

Szerkesztőbizottság elnöke:
Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft.
Tel.: 455-9080, fax: 455-9081
e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója

ISSN 1789-6304

2011. március 10-én Tokajban, a Kulturális és Konferencia központban, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) rendezte meg a Magyar Vidékekadémia második sorozata keretében a **Helyi Termékekről** szóló záró konferenciáját – amelynek vendégei voltunk.

A rendezvényt **Kiss Ágnes** osztályvezető, az MNVH Állandó Titkárság részéről nyitotta meg és köszöntötte a vendégeket.

Szabadkai Andrea, a Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület elnökségi tagja tartott tájékoztatót a **kistermelői jogszabályok gyakorlati alkalmazhatóságáról**, amelyet nagy érdeklődés kísért.

Bemutatásra került az egyesület új kiadványa, amely a honlapról is elérhető: **Helyi termelők, helyi termékek a rendezvényeken. Kisokos kistermelőknek és rendezvényszervezőknek.**

Az új kiadvány tartalma: 1. Rendezvény szervezőkre vonatkozó szabályok, 2. Kistermelőkre vonatkozó szabályok 2.1. Az értékesítés határa, 2.2. Termékjelölés alkalmi rendezvényen, 2.3. Nyilvántartások, igazolások az értékesítéshez, 3. Higiéniai, biztonsági követelmények, 4. Kóstoltatás, 5. Jogszabályok, 6. Útmutatók – amelyek elérhetők a honlapokon: www.elotisza.hu, www.vm.gov.hu. Az előadó kihangsúlyozta az ételszerűrendelet megalkotását, pl. a falusi vendégasztalt érintő szabályozások ismételt bevezetését, a civil és szakmai érdekképviseleti együttműködés jelentőségét, Európa fejlettebb országaiiban a Termelői Vásár szerepét, a közétkeztetésbe bevitt helyi termékek elterjesztését, pl: „A mi menzánk...” 2 napon át csak helyi termékből készítik az ételeket.

A hagyományos termékek piacra juttatása – a HÍR (Hagyományok Ízek Régiók) védjegy szerepe téma előadója **Zobor Enikő vezető tanácsos** Vidékfejlesztési Minisztérium Élelmiszer-feldolgozási Főosztály. Előadásában hangsúlyozta, hogy cél a fenntartható helyi boldogulás. A

minisztérium és az Agrár Marketing Centrum honlapjain elérhető a HÍR védjegy megszerzésével kapcsolatos pályázatok. Jelenleg 47 termék rendelkezik a védjeggyel. Több éve már, hogy megrendezik a Híres Íz Napokat (Budapest, Vajdahunyadvár).

A modern kiskereskedelem elvárásai a kistermelők felé. Előadó: **Batternay Anita közgazdász**, ügyvezető, a Premium Hungaricum Kft. részéről.

A **Magyar Ízek Háza** csak olyan termékeket tart a kínálatában, amelyek vagy rendelkeznek a Premium Hungaricum védjeggyel, vagy kizárólag magyar tulajdonú vállalkozások állítják elő azokat. Az üzlet teljes élelmiszerbolti kínálatával áll a vásárlók rendelkezésére, vagyis az alapvető élelmiszerek (hús, tejtermékek, pékáru) ugyanúgy szerepelnek a palettán, mint a minőségi borok és pálinkák. A magyar tulajdonban álló üzlet 100 négyzetméteren, a Csillagvár bevásárlóközpontban kezdte meg működését, 2200

Magyar Vidékekadémia

termékből álló kínálat, 210 beszállító, amelyek családi vállalkozások, kkv-k.

„Az üzlet megnyitása mögött – árulta el Batternay Anita a tulajdonos – elsősorban az a felismerés áll, hogy a kis- és közepes magyar termelők áruiból a teljes termékpalettát le lehet fedni: ez azzal is együtt jár, hogy a vásárló sok olyan áruval is találkozhat, amelyet a nagyobb áruházláncok pol-

cain nem látott. Ami az árképzést illeti: a diszkontláncok szintjével ez az üzlet érhetően nem versenyezhet, ám exkluzív árazásról sincs szó. Emellett az ár/érték arány magas, hiszen a vevő a pénzéért több mögöttes tartalmat, hozzáadott értéket kaphat. Elkerülhetőek lennének a szándékos csalások: a magyar földet sosem érintett vecsési káposzta, a Makón átsomagolt kínai hagyma, a Brazíliából érkezett kalocsai paprika. De vajon hogyan lehetne megakadályozni, hogy a tényleg Magyarországon termelt pocskék árúkat a „magyar” márkanevvel próbálják eladni? Nyilván sehogy, a megoldás csak az lehet, hogy ha a ma-

gyar fogyasztó nem hagyja átvérni magát, ha megköveteli a minőséget, nem lehet megvezetni egy nemzetiszín logóval. Már ha lennének hiteles márkák és eredetvédelmi rendszerek. Hogy tényleg csak az írhasa rá az árujára, hogy „jó magyar paradicsom”, aki tényleg jó magyar paradicsomot termel.”

Premium Hungaricum – Az egyesület 2004-ben alakult azzal a céllal, hogy összefogja a Kárpát-medence tradicionális élelmiszeripari- és kapcsolódó vállalkozásait, amelyek a magyar gasztronómiai-kulturális hagyományban gyökerezve egyedülálló minőséget állítanak elő. Ezen kívül olyan újonnan kifejlesztett termékeket is kínálnak, amelyek kiemelkedő innováció eredményeként születtek és nemzetközi összehasonlításban is figyelemre méltóak.

Az egyesület kiemelt célja az egészséges életmód támogatása olyan termékek előtérbe helyezésével, amelyek természetes alapanyagokból és környezetbarát technológiával készülnek. A hungaricumokból összeállított, és folyamatosan bővülő termékcsaládon keresztül szeretnék bemutatni a hazai és a nemzetközi közönség számára a hagyományos magyar értékeket úgy, hogy a termékek egymást erősítő marketingtámogatással képesek legyenek megállni a helyüket a piacon. www.premium-hungaricum.hu

Az előadó kiemelte, hogy vannak olyan fejlesztendő területek az élelmiszeripari szektorban, amelyek elsajátítása nélkül a kkv-k a csőd szélére kerülhetnek: nincs jellemzően értékesítési szervezet, vevőszolgálat. Árpolitikai, árképzési, tervezési módszertani, marketing ismeretek szintje kritikusan alacsony; vevőkezelés üzleti kommunikációs formák (árjajánlat, e-mail, rendeléskezelés, tárgyalási készség stb) erősen fejlesztendőek; termék design, cso-

magolás tervezés – szaktanácsadás szükséges; informatikai eszközök és alkalmazásuk drámaian elmaradt; értékesítési költségek kalkulálása hiányzik az árból.

Nem kell mindent a termelőnek egyedül csinálnia – legyen, aki helyettesíti. Készüljön üzleti terv, legyen meg a célcsoport – a termék pozícionálása, történjen piackutatás, fogyasztási attitűd felmérése, alkalmazzon tanácsadót, gazdag marketingeszközöket, új termék bevezetésénél az újabb és újabb informatikai eszközöket is használni kell.

A nemzetközi Slow Food mozgalom előadója: Dr. Erdős Zoltán alapító, „elnök”.

Hagyományos Termék Kerekasztal részéről hangsúlyozta, hogy szabad egymástól ellesni dolgokat és meg kell tanulni együttműködni. Az olaszok és a franciák védik a saját termékeiket, míg a magyar piacot 14 féle multi bevásárló központ uralja, ellehetetlenítve a magyar gazdákat, a helyi termékeket.

Jó gyakorlat bemutatók – Muhari Zoltán polgármester, Panyola, illetve Pál Rudolf, a www.helyipiac.hu programvezető bemutatta: „Adj egy méter esélyt a helyi termékeknek”, ahol a termelő terméke megtalálható a boltban – helyi termék védjegy címkével ellátva. Erős település erős helyi közösség elképzelhetetlen erős helyi gazdaság nélkül. Panyola polgármestere (aki egyébként jászberényi származású) hangsúlyozta a honlap jelentőségét, amelyen nem csak a település belső kulturális értékeinek feltüntetése a fontos, hanem a saját helyi termék megjele-

nítésére is alkalmas felület – on-line értékesítési, kommunikációs platform. Az akció megvalósítása nagyon egyszerű és csak **együttműködési készség** kell hozzá! Ehhez az akcióhoz az említett honlapon keresztül csatlakozni lehet (akár tanulni is lehet a mások jó ötleteiből – szerk.). Mindez a jelentős kezdeményezés, egy alig több mint 600 fős településről indult, összefogva az országból számos hasonló gondolkodású partnerrel.

A zempléni Molnár méhészet tulajdonosa Vizsolyból – a Biblia hazájából – érkezett. 2008-ban az év méhésze, 2009-ben megkapta az Egészségbarát védjegyet. Egy hektáros mézelő területen tevékenykedik, vendégházat üze-

meltet, 22 féle méhészeti terméket forgalmaz, méz múzeumot szeretne alapítani. Érzése, tapasztalata szerint – hirtelt, támogatást nem kapott – a minisztérium szlogenje nem tudja, hol érvényesül: Befektetés? Reményei szerint azért minden tervet megvalósítja, ha nem sikerül 5 év alatt, akkor majd 15 év alatt. A családi vállalkozás hitvallása: „Istené a dicsőség, a családé az elismerés”

Ezt követően került sor a „Helyi termék” előállítók termékbemutatójára.

Kovács Béláné Pető Magdolna
Civil referens

Gazdag program a Napsugár óvodában

„Táncra, táncra kisleányok, daloljatok fiúk, itt a farsang, haja-huj, ne lássunk most szomorút! Mert a farsang februárban nagy örömet ünnepel, múlik a tél, haja-huj, s a tavasznak jönni kell!” (Pálfalvi Nándor: Farsang)

Farsangi bál

2011. február 26-át már nagyon várta minden kis óvodás. Minden csoport tánccal, műsorral, sajátos jelmezzel készült erre a napra. A legkisebbeknél a virág és kertész jelmezek készültek, a Süni csoportban nagy gonddal készült a totemoszlop és az indián ruhák, a Mókus csoportosok gyűjtögették a kéményseprők seprűit, a legnagyobbak pedig bohóckalapokat készítettek a műsorra. Az óvónénik minden jelmezhez megtalálták az odaillő zenét, és a sok gyakorlás után végre a nagyszínpadra is felállhattak a kis jelmezesek és bemutathatták a tudományukat. Nem is maradt el a siker, hiszen a népes közönség tapsából minden fellépőnek kijutott.

A gyerekek műsorát az óvónők meglepetéstánca követte, aminek szintén nagy sikere volt mind a gyerekek, mind a felnőttek körében, hiszen ilyen formában – pom-pom lánynak beöltözve – igazán ritkán lehet az óvónénikkel találkozni.

Ezt követte a jelmezesek felvonulása, a tombolahúzás, a tánc, multság. A büfében szorgos anyukáknak és nagymamáknak köszönhetően sütemény és szendvics vásárlására is lehetőség volt. Az eszem-izsom után pedig szörppel csillapíthatta mindenki szomjúságát.

Köszönjük az anyukáknak, nagymamáknak a sok finom süteményt és szendvicset, valamint a szörpök felajánlását, minden anyukának, aki kivette részét a sütemények és szendvicsek árusításából, segített a belépőjegyek és tombolajegyek árusításában, és a ruhatárban. Köszönetünket fejezzük ki mindenkinek, aki valamilyen formában hozzájárult a farsangi bál sikeres lebonyolításához.

Köszönet a sok-sok tomboláért:

Tóth Anna Szivárvány Óvodás, FÉBE, Héja Pékség, Kollár Ferencné, Réz Ferencné, Kóvágo Jánosné, Urbán Lászlóné, Cseszkóné Zsámboki Tímea, Kovácsné Papp Andrea, Gergely Istvánné.

A **Méhecske** csoportból: Kisbalázs Jázmin, Nagy Dorina, Földvári Sára, Csesznyi Fanni, Rimóczi Máté, Harangozó Anna, Berényi Nikolett, Berényi Bianka, Mészáros Lili, Bakó Bálint, Geletei Barbara szüleinek. A **Süni** csoportból Baráth Konor, Radics Alex, Székely Vera, Székely Béla szüleinek. A **Mókus** csoportból Pásztor Nóra, Farmosi Valentin, Rékasi Fanni, Radics Olívia, Szénási Richárd, Nagy Bálint szüleinek. A **Ficánka** csoportból Szécsényi Viktória, Kovács Márton, Baráth Koppány, Vígh Hanna, Mészáros Hanna szüleinek.

Télbúcsúztató a Napsugár Óvodában: Kiszéégetés

A húsvétvasárnapot megelőző virágvasárnapon egyházi szokásként hordták az úgynevezett kiszét, a menyecske ruhába öltöztetett szalmabábót, melyet a falu szélén elégettek vagy vízbe vetettek. Úgy hitték, hogy ezzel a halált, a betegséget, a bűnt, a telet távolítják el a faluból.

A farsang utáni héten közösen búcsúztattuk el a telet az óvoda udvarán. Az is szép hagyomány már, hogy évek óta

a nagycsoportosok készülnek műsorral erre az alkalomra. Ezúttal Tanczikó Bea óvónő vezetésével készültek fel a téltemetésre, a tavaszvárásra. A Ghymes együttes Tűzúgrás

Fotók: Dobákné Sárközi Katalin

c. zenéjére tánccal próbálták meg elkergetni a hosszú, hideg téli időszakot: „Haj, ki kiszé, haj, ki! Hulljon vízbe! Hulljon vízbe!” – énekelték a gyerekek a zene dallamára.

Reményeink szerint sikerült elkergetni a hideget és a betegséget, így megújulva várjuk a jó időt, a meleget.

Dobákné Sárközi Katalin
óvodavezető-helyettes

Védelmi miniszterek vacsorája

Posírozott harcsa, Újházi tyúkhúsleves, majd egy izgalmasan ismerős, mégis új főétel, mangalica paprikás krumplival, desszertnek pedig egy pompás hazai kecskesajt körtekaramellben. Leltárba szedve alig néhány sor, egy mondat, ám a borok s az ételek érzékiségétől kiteljesedve mindez már a lélekre is ható színes mikrokozmosz.

A Európai Unió védelmi miniszterei, s a delegációk tagjai február 24-én este a Hősök terén, a Szépművészeti Múzeumban találkoztak. A vendégek száma ezúttal az átlagosnál magasabb, a háromszáz főt is meghaladó volt, s már az asztalok elrendezése is jelezte, a miniszterek, s delegáltak nem csupán vacsorázni ültek össze. Az érkezőket falatkák és pezsgő fogadta, majd a Honvéd Táncszínház adott a Kárpát-medence néptánc kincséből koreografált nagyszerű műsort s cigányzene és egy férfikórus kényeztette tovább a vendégek érzeit. A borok ezúttal is a nagyszerű Balaton borrégióból érkeztek.

A vacsora borai és ételei

A bor: **Somlói Juhfark cuvée 2009** (Laposa Pincészet, Nagy-Somló)

A nevezetes Nagy-Somló borvidék egy hajdan sokkal sűrűn benőtt 431 m magas vulkáni tanúhegyről kapta nevét. Vulkanikus talaja, a pannon homokkal, s löszsel keveredő bazalt és bazalttufa egyedi sajátosságokkal ruhazza fel az itt készülő borokat. Hagyományosan fehérbor termő terület ez is, melynek 16 százalékán egy ősi magyar-osztrák fajtát művelnek. Ez a szőlőfajta a juhfark (Lämmer-schwanz), mely nevét a juh farkára emlékeztető, hosszú, hengeres fürtjéről kapta. A fajta a legkisebb hazai borvidékkel, a Somló-heggyel forrt össze, s itt éri el a legjobb minőséget. Borainak különleges tulajdonságait dicsérve a somlói juhfark a „nászéjszakák bora” már évszázadok óta.

A szüret éve, 2009 különösen kedvezett ennek a különleges fajtának és a magas savval és mustfokkal szüretelt szőlőből hosszú ízérzetű, mély zamatú, szép száraz bor termett. A bor a vidékre jellemző két szőlőfajta, a juhfark és az olaszrizling házasítása (cuvée). Egyedi, másutt nem ízlelhető bor, kiváló terroir jegyekkel.

Ehhez az egyedi borhoz az előétel: „Céklával posírozott harcsa hagymaszelével”. A posírozás kiváló és egészséges főzési eljárás az olyan gazdag húsu halak készítéséhez is, mint a hazánkban is őshonos európai harcsa (Silurus glanis), mely a Kárpát-medence folyó és állóvízeiben, így a Balatonban is gyakori. A halak készítéséhez régóta elterjedt csendes, gyöngyöző főzés (posírozás) ebben az esetben vákuum alatti (sous-vide) alacsony hőmérsékletű technológiával ötvöződik. A hal céklalében főtt meg, külső részein díszesen megszínézve a főzőlétől. A színtelen hagymaszelé pohárban kerül a hal mellé és a zselatinnal készült zselé ízet friss snidling tette tavasziassá. Hal, cékla, hagyma, snidling, s bébi zöldségek, színpompás, egészséges, ízletes összetevők. A bor ásványosságával, mély zamatával izgalmas kombinációt alkotó előétel.

Az előétel után „Újházi tyúkhúsleves” következett.

A korábbi vacsorák krémlevesei után az uniós elnökség díszvacsoráin megjelentek a magyar konyhát jól tükröző húslevesek is, ezúttal pedig az egyik legnépszerűbb, az Újházi tyúkhúsleves. Az emblematikussá vált Újházi tyúkhúsleves (amit ortodox nézet szerint kakasból illik főzni) névadója Újházi Ede (1844–1915) színművész, aki nem sokkal a jobbágyfelszabadítás előtt született Debrecenben, s az első világháború első évében hunyt el Budapesten. Élete így éppen a ma ismert, s emblematikusnak tekintett magyar konyha kialakulásának, s széleskörű elterjedésének idejére esik. Arra az időre, amikor a tyúkhúslevesek a lakodalmi étel rangjára emelkednek.

A főétel a „Mangalica tarja paprikás krumplival” volt. Az Újházi tyúkhúsleves követően a mangalica ismét jó választásnak bizonyult ebben a menüben, egyszersmind lehetőséget adott értékeink felmutatására is. Az 1990-es évek eleje óta hazánkban újra népszerűvé vált mangalica Európának ebben a földrajzi környezetében többfelé s régóta megbecsült, nálunk is őshonos, s már a 19. század eleje óta közönséges, ma pedig már törvényileg is védett. A háromszáz főt is meghaladó létszámú vacsora húsainak elkészítéséhez ismét a vákuum alatti (sous-vide) technológiát hívták segítségül. Az alacsony hőmérsékletű készítés remek textúrát és zamatokat eredményezett, amihez paprikás krumpli társult, ám nem a paraszti, polgári konyhában megszokott, zsírral, hagymával, őrölt pirospaprikával készített formában, hanem annak egyfajta utánérzésével. A karikázott burgonya és paprika a tarjához hasonlóan vákuum alatt készült, alacsony hőmérsékleten, majd szalonnahabbal, peccsenyelével (jus), hagymával együtt volt hivatott a paraszti paprikás krumpli 21. századi reinkarnációjává lenni. Az étel egyszerre volt hagyományörző és innovatív, akárcsak a bor, a Szilénusz 2007, melyhez komponálták.

A desszert, a „Kecskesajt körtekaramellben” kiemelkedő párt alkotott a borral. Az ízek, a textúrák, formák, har móniák, a sajt, a körte és a karamell valóban egymásra találtak a Balaton-felvidék desszertborával, emlékezetes párt alkottak.

Összességében elmondható, hogy a védelmi miniszterek vacsorája bátran támaszkodott a magyar konyha hagyományaira, ötvöződve a korszerű technológiákkal. Egyszerre volt képes a tradíció és az innováció megjelenítésére, amivel szellemiségében is hozzáismult a választott borok nagyszerűségéhez.

www.eu2011.hu
Csíki Sándor

Ki volt Széll Kálmán?

A strukturális reformok a Széll Kálmán Terv nevet viselik, s a Széll Kálmán Alapítvány rendezvényén jelentették be. Széll Kálmán a XIX. század egyik legnagyobb hatású magyar pénzügyi szakembere volt.

Csak János közgazdász, a Széll Kálmán Alapítvány egyik alapítója így indokolta a Heti Válasznak adott interjújában, miért választották a nagy tekintélyű előd nevét 2003-as alapításukkor: „Az egyik kurátornak, Vízkelety Mariannak köszönhetjük; nem is lehetett volna jobbat találni, hiszen Széll Kálmán jogász volt, Deák Ferenc tanácsára közgazdaságtant is tanult, jelentős szerepe volt a gazdasági kiegyezésben, bankvezető, pénzügy-

miniszter, majd miniszterelnök lett. Tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. Hatékony vezető volt, jól tudta, hogy bármilyen szervezetben a siker öt százalékban múlik a jó stratégián, és 95 százalékban a módszeres végrehajtáson.”

Széll Kálmán pénzügyminiszterként rendet hozott az államháztartásba, az állami bevételeket addig nem sejtett magasságra emelte. Reorganizálta a pénzügyi adminisztrációt, megszervezte a keleti és a tiszai vasutat és ezzel, a később bekövetkezett vasúti államosításnak első feltételét teremtette meg; létesítette az 1878-i pénzügyi és gazdasági kiegyezést Ausztriával, a bankkérdezt az egységes osztrák banknak közös osztrák-magyar bankká

alakításával megoldotta; alatta az átvett deficit felénél kisebb összegre szállott le és az államháztartás az egyensúlyhoz közel került.

Az ország hitelét helyreállítván, a függő adósságok konvertálásával a régi törlesztéses kölcsönök helyett megteremtette és meghonosította a magyar rentét (járadék; kamat – norvég eredet). Adóemelési megoldották a magyar költségvetésnek az 1870-es évek közepére fellépő válságát. Széll 63 millió forintos éves deficittel vette át a költségvetést és 23 millió forintos deficittel adta át. Széll Kálmán nagy eredménye volt a magyar költségvetés nemzetközi hitelfeltevő pozíciójának megteremtése az úgynevezett „6%-os aranyjáradék” formájában. Ez egy két részletben történt 80 millió forintos kibocsátás volt 6%-os kamattal.

Széll Kálmán (1843, Gasztony–1915, Rátót) Deák Ferenc gyámleányát, Vörösmarty Mihály leányát, Vörösmarty Ilonát 1867-ben vette feleségül.

Érdekesség: 1951-ig a budapesti Moszkva tér róla volt elnevezve, 2011. március 1-jén bejelentették, hogy a teret újra róla tervezik elnevezni.

Forrás: inforadio.hu

Kitekintés

Utazásaink során feltűnt, hogy az út mentén mennyi változás történik a közeli jársági városban is. Jászárokszállás ipari övezete 2002 júniusában kapta meg hivatalosan is az Ipari Park címet. Jelenleg 13 cég telephelye működik a parkban, mintegy 3.000 munkavállalónak biztosítanak álláslehetőséget. A hűtés- és szellőztetőtechnikától, az autóiipari beszállítói tevékenységig, egészen a mikroelektronikáig sokféle terméket előállító cég dolgozik az ipari parkban.

Gergely Zoltán polgármester tájékoztatása szerint a helybeliek örülnek, hogy a nagy vállalatok mellett helyi közép- és nagyvállalati réteg, jelentős beszállítóvá vált. A vállalkozások sokszínű, tevékeny szorgalmas vezetői és dolgozói mellett a közszférában is e magas elvárásoknak kell megfelelni, hogy a város gazdasági élete fejlődjön. Komoly fejlesztéseket hajtottak végre a cégek pl: a Rosenberger Magyarország Kft. legutóbb 500 új munkahelyet hozott létre, a Bundi Kft. 70 munkavállalónak teremtett álláslehetőséget, a Carrier CR. Magyarország Kft. pedig 70 új dolgozót vesz fel. Az Ipari Park területén még több mint 20 ha-os önkormányzati tulajdonú szabad földterület áll rendelkezésre, a Jászárokszállásra betelepülni szándékozó vállalkozások részére. (Forrás: JNSZM Gazdasági Magazin)

Kovács Béla

BLNT projektmenedzsere

A Kormányhivatal megyei képviselője

Válságköltségvetéssel kell rendelkezniük az adósságrendezési eljárásba vont településeknek ahhoz, hogy pályázhatassanak a kormány 31 milliárdos keretére.

– Egyszeri, amnesztiaszerű gesztusként lehetőség nyílik rá, hogy az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került önkormányzatok 31 milliárd forintos keretéből támogatásra pályázzanak ezek a települések is, a későbbiekben azonban már saját erő-

ből kell talpra állniuk – mondta dr. Lengyel Györgyi megyei kormány megbízott a sajtótájékoztatóján.

– Jász-Nagykun-Szolnok megyéből jelenleg négy településen – Tiszaderzs, Tiszabura, Tiszabó és Jásztelek – folyik adósságrendezési eljárás. A megyei kormányhivatal már a rendelet megjelenése előtt felhívta az érintett települések figyelmét arra, hogy milyen megoldás lehetséges a problémájuk rendezésére. Az óvodai, iskolai ellátás egyik településen sem kerülhet veszélybe – tette hozzá dr. Lengyel Györgyi, a tiszaburai polgármester korábbi kijelentésére utalva. Farkas László ugyanis nemrégiben úgy nyilatkozott, hogy ha a körülmények úgy alakulnak, legfeljebb előbb befejezik a tanévet. – Ilyesmire nincs lehetőség, a tanév rendjéről szóló rendeletet helyi szinten nem változtathatja meg egyik település vezetője sem, maximum tíz nappal rendelkezik szabadon – hangsúlyozta a kormány megbízott asszony.

Dr. Lengyel Györgyi az elmúlt egy hónap történéseiről szóló tájékoztatóban arról is

beszámolt, hogy a Széll Kálmán-terv életbe lépése rájuk is komoly feladatokat hárít. A szigorú gazdálkodás a megyei kormányhivatalokra is vonatkozik, 10 százalékát zárolták a költségvetésüknek. Puritán gazdálkodásra készülnek tehát idén, így több bérleti szerződést felmondtak már, egyes szakigazgatási szerveket egy épületbe költöztetnek, korlátozzák a gépjárműhasználatot, ösztönözve a tömegközlekedés igénybevételét.

Szintén korlátozzák a szakmai konferenciákra való részvételeket, arra törekedve, hogy egy-egy szakigazgatási szervtől, vagy a törzshivattól is csak egy-egy munkatárs vegyen részt ezeken.

Fontos előrelépés, hogy felmérték a megyében a szórakozóhelyek helyzetét. Kormányhatározat rögzíti, hogy a zenés, táncos rendezvényeket fokozottan ellenőrizni kell. Ebben az összehangolt hatósági ellenőrzésben a kormányhivatalok is részt vesznek. Mostantól ilyen rendezvényt csak engedély birtokában lehet megtartani. A kérelemhez csatolni kell: az építményre vonatkozó adatokat (alapterület, befogadóképesség), a rendezvény gyakoriságát, a megtartás napját, a kezdés és a befejezés időpontját, illetve a biztonsági tervet és esetenként a tűzvédelmi szabályzatot. Újdonság, hogy ilyen jellegű programot csak rendezvény-, illetve konferenciaszervezői képesítéssel

lehet szervezni a jövőben. Szó esett a megyei kormányhivatal új javaslatáról is, amely a közösségbe járó gyermekek tömeges megbetegedését segít megelőzni. Javasolják, hogy az iskola-egészségügyi ellátásban dolgozókkal, az iskolavédőnővel együttműködve dolgozzák ki a járványügyi jelzőrendszer működtetésének szabályait. A gyors, szakszerű intézkedésekkel ugyanis elejét lehet venni a járvány terjedésének. (Szilvási Zsuzsa)

2011. február 23-án Jászfényszaru Város Önkormányzatának testületi ülésén, napirendi pontok előtt Dr. Lengyel Györgyi megyei kormány megbízott ismertette a Kormányhivatal állásfoglalását, annak működését, elvárásokat.

Néhány kulcsfontosságú gondolat – a teljesség igénye nélkül –, amely a közigazgatás szélesebb területére is vonatkoztatható: Takarékos, „puritán” módon történő működtetés. Szemléletváltás – kulturális váltás. „Amely ügy három nap alatt elintézhető, azt el is kell intézni – figyelemmel kísérik”. Párhuzamosságokat fel kell számolni. Az integrált ügyfélszolgálati iroda – Kormányablak – nyitva tartása 8.00 órától 20.00 óráig (tényleges ügyintézési idő), törekedve az ügyfél teljes megelégedettségére. Az ügyintézésben profiltisztítást kívánunk végrehajtani.

(Szerk.)

Közérdekű telefonszámok

Orvosi ügyelet: 06-37-341-040

Mentők: 104

Tűzoltóság: 105

Tűzoltóparancsnok (Jászfényszaru):

06-30-974-5690

Rendőrség: 107

Rendőrfőnök (Jászfényszaru):

57-422-138, mobil: 06-70-330-7626

TIGÁZ hibabejelentés: 06-28-430-488

Falugazdász: 06-30-598-1307

Vízmű: hibabejelentés munkaidőben:

06-57-422-631,

munkaidőn túl: 06-30-275-3350

Szennyvíz-ügyelet:

06-57-423-938 (munkaidőben)

és 06-30-429-4195

ÉMÁSZ hibabejelentés: 06-40-282-828

Kleopátra Patika, Szabadság u. 40.:

06-57-424-046, 06-30-244-1456

Fény Patika, Szentcsalád tér 13.:

06-57-522-460

Mikszáth Kálmán: Az olvasókhöz

„Magyarország semmiben sem volt jobb helyzetben, midőn a jelenlegi kormány sorsát kezeibe vette, mint a tatárpusztítás után. Most is, mint akkor, egy új honalkotás művének kell következni. Válponton állunk, a helyzetnek el kell dőlnie rövid idő alatt. Vagy sikerül kibontakoznunk az ezer bajból, mely útunkat állja s haladásunkat gátolja, vagy pedig helyben maradunk régi tétlenségünkben, ferde, céltalan ide-oda kapkodással, még inkább nehezítve a kibonyolódást, s a hátunk mögött sötétedő végveszély csakhamar utoléri jobb sorsra érdemes hazánkat. A Wenckheim-Tisza-kormány azonban elegendő biztosítékot látszik nyújtani arra, hogy az előbbi történik és nem az utóbbi. Ez egyszer embereinkre akadtunk. Ha ők sem vezetnek ki az ígért földre (melyet azért nem sikerült elérni az előbbi kormányok alatt, mert nem nézve a helyes, alkalmas ösvényt, toronyirányában nyargalva akartak odajuttatni) – akkor senki.

A jóslatásnak különben nem vagyunk emberei. Történjék bármi is, a „Magyar Néplap” mindig ragaszkodni fog elveihez, figyelemmel fogja kíséreni a munkálkodást, melyet a kormánytól vár, s meg fogja tenni a maga szerény észrevételeit, nem azért, hogy azokkal akadékoskodjék, hanem hogy a nép iránti ragaszkodásából kifolyólag a nép érdekeit – melyek a hazáéi is – összehasonlítsa a kormány működésével, s amennyiben azok nem volnának összefüggésben, azt kiemelve, s ezáltal a kormányok bírójára, a közvélemény ítélete elé juttassa.” (Magyar Néplap, 26. sz., 1875. június 25.)

Európa projekt Jászfényszarun

2011. február 23-án, Jászfényszarun a felső tagozatos osztályok, négy fős csapatokat delegálva mérhették össze tudásukat és képességeiket egy vetélkedő keretében a jászfényszarui Nagysiskolában – tudtuk meg **Kovács Lászlónétól, a diákönkormányzat vezetőjétől.**

Az egész tanévet átfogó „Heuréka!” vetélkedősorozat a természetismeret jegyében zajlik.

A szeptembertől júniusig tartó programsorozatban volt már logó tervezés, dalverseny, különböző, tantárgyakhoz kapcsolódó írásbeli forduló. A továbbiakban lesz még természetfotó pályázat, akadályverseny és az évet lezáró Tóparti-parti is. A program-sorozat szervezője az iskolai diákönkormányzat vezetője a pedagógus kollégákkal együtt s természetesen hasznosítva az integrációs program adta lehetőségeket is.

Ennek keretében tervezik az „Európa Nap” iskolai szintű megünneplését május 9-én, amelyet – kedvező idő esetén az újonnan elkészült – Tanösvényen szeretnék megvalósítani. (Talán kevesen tudják még ma is, hogy 1950. május 9-én történt a mai Európai Unió létrehozásához vezető első lépés megtétele.)

A program aktualitását az adta, hogy Magyarország 2011. első felében az Európai Unió soros elnöke. S történelmi pillanatokot élhetünk át, amikor a szinte szomszédos városban, Gödöllőn zajlanak az uniós programok. **A május 9-i esemény bevezető, előkészítő programja volt a február 23-i „Európa nap-informatikai kutatás” vetélkedő.** A rendezvény, ünnepélyes keretek között az Európai Unió himnuszának meghallgatásával kezdődött, megnyitó beszédet a **szolnoki EUROPA DIRECT iroda vezetője, Dankóné Szabó Edit** tartotta, aki munkatársaival együtt a

program vendégei volt. Tanulók kellő érdeklődéssel, csillogó szemű kíváncsisággal és egy kis megilletődéssel hallgatták a bevezető mondatokat – a soros elnökségről, a prioritásokról, a magyarországi helyszínekről s a fiatalok előtt álló lehetőségekről (kellő nyelvtudás birtokában).

Nem elfelejtve azt sem, hogy bár kitarult előttük a világ, mindig, mindenütt a hazájukat képviselik. A vendégek, nem kis meglepetésre, minden gyermeknek ajándékokat eu-s könyveket, ismeretterjesztőket, tollakat hoztak.

E napon a gyerekek, építve a meglévő tudásukra, az internet adta lehetőségeket kihasználva bővíthették ismereteiket, miközben képességeik is fejlődtek. Mindezt játékos, rejtélyes formában. Megbirkóztak egy uniós keresztrejtvénnyel, ismerkedtek az Unió történetével, zászlójával, himnuszával, kutakodtak a statisztikai adatok között, terveztek zászlókat, gyűjtöttek hungarikumokat és hazánkat népszerűsítő plakátot is készítettek. A tanulók igen komolyan, lelkesen vették a feladatokat és a vetélkedést, persze a vidám, jó hangulat mellett.

Ezzel a vetélkedővel, egy fordulón vannak túl a diákok – érdeklődéssel várjuk, hogy mi lesz a folytatása az Euró-

Fotók: Kovács Béláné Pető Magdolna

pa projektnek! A „Heuréka!” sorozatban, állíthatjuk, hogy ismét derekasan helytálltak a jászfényszarui diákok. **Várjuk tehát a folytatást.**

Kovács Béláné Pető Magdolna
IPR menedzsment vezető tanár

Iskolai oktatás Jászfényszarun

Jászfényszarun az 1700-as évektől működik iskolai oktatás. Eleinte a kántor tanította a gyerekeket, legtöbbször a saját lakásán. Pl. 1766-ban Mátyus Ferenc tanító és kántor és Kompony Lőrinc segédtanító és kántor oktatja a gyerekeket zongorázni. Lányok és fiúk ekkor még külön tanulnak a kántorlakásban. Könyveik: Kisdedek könyve és az Illés-féle énekeskönyv. A fellelhető dokumentumokból a következőképpen állítható össze az elmúlt évszázadok tanítóinak listája (ahol elérhető volt, az osztályok/évfolyamok létszámával együtt):

1754	László Jakab Tokajból lett elfogadva	
1786	Rudnyanszki Antal, Mészáros Pál	
1793	1. évfolyam: Prommer János 2-3. évfolyam: Mészáros Pál, besegít Gonda Pál harangozó és Hanyó Pál	
1880–	1-3. évfolyam: Márkus János	
1890	4-6. évfolyam: Stancel Anna	
1905	1. évfolyam, leányok: Lung Gizella 1. évfolyam, fiúk: Szalai Ilona 2-3. évfolyam: Márkus János 4-5. évfolyam: Stancel Anna	
1907	1. évfolyam, leányok: Lung Gizella 1. évfolyam, fiúk: Fábriné Szalai Ilona 2. évfolyam, leányok: Marton Károly 2. évfolyam, fiúk: Velsinszkyné Hamza Margit	3. évfolyam, leányok: Márkus János, iskolaszéki jegyző 3. évfolyam, fiúk: Koós János 2-3. évfolyam: Piffkó Antal 4-6. évfolyam: Stancel Anna
1911	1. évfolyam, leányok: Lung Gizella 1. évfolyam, fiúk: Kertész János 2. évfolyam, leányok: Danassy Mária 2. évfolyam, fiúk: Marton Gyula	3. évfolyam, leányok: Hamza Margit 3. évfolyam, fiúk: Márkus János 4-6. évfolyam, leányok: Szalai Ilona 4-6. évfolyam, fiúk: Márkus János
1914	12 fő nevelő	
1918	14 fő nevelő	
1923	1. évfolyam, leányok: Seres Erzsébet 1. évfolyam, fiúk: Boros Sándor 2. évfolyam, leányok: Hamza Margit 3. évfolyam, leányok: Danassy Mária 3. évfolyam, fiúk: Lung Gizella 3. évfolyam: Kertész János	4. évfolyam, leányok: Nógy Gyula 4. évfolyam, fiúk: Havassy Anna 5. évfolyam, leányok: Adamcsik Imre 6. évfolyam, leányok: Seres Erzsébet 6. évfolyam, fiúk: Gusztin Mihály
1938	1. évfolyam, leányok (60 fő): Csiki Margit 1. évfolyam, fiúk (67 fő): Agócs István 1. évfolyam (61 fő): Tóth János 2. évfolyam, leányok (46 fő): Danassy Mária 2. évfolyam, fiúk (69 fő): Péntes Miklós 2. évfolyam (47 fő): Zingai Béla 3. évfolyam, fiúk (86 fő): Gál István	4. évfolyam, leányok (72 fő): Haffner Dezsóné 4. évfolyam, fiúk (59 fő): Adamcsik Imre 5. évfolyam, leányok (59 fő): Seres Erzsébet 5. évfolyam, fiúk (65 fő): Kolb Győző 6. évfolyam, leányok (55 fő): Havassy Anna 6. évfolyam, fiúk (46 fő): Nógy Gyula
	Homok tanya: Vastag Mária (53 fő), Kiss István (51 fő) Vasút tanya: Rácz Sándor (63 fő), Geng Márton (69 fő) Ebben az időszakban tehát a nevelők száma 17 fő, a diákok száma 1028 fő volt.	
1947	21 fő nevelő	

Összeállította: Kohári András, nyugalmazott tanító. Köszönjük az értékes gyűjtőmunkát! Szerkesztőség